

Andris Zeibots
andristeatra@inbox.lv

DŽUNĢĻI

džungļu komēdija

darbojas:

Gustavs Acs – lietus mežā apmaldījis kukaiņu pētnieks, kuru Kaimanu Cilts iedomāsies par balto dievību

Arānija – viņa mīļotās iedomu tēls, Sarkanais Lidojošais Zirneklis jeb Zirneklis-Mirongalva, vēlāk arī Greizsirdības gars ar galvaskausa masku

Kaimanu Cilts Vadone **Murta-Purta**

Kaimanu Cilts vadones Meita **Uma-Uma**

Kaimanu Cilts Burve/is **Ču-E-Neču**

Nelabais Džungļu gars (var būt arī viņa) **Džeģe-Gē**

Citi cilts pārstāvji, karotāji **Pirmais Mū, Otrais Mū** un

Trešais Mū.

Gordons Horrors starptautiskas lietus mežu izcirtēju firmas Woodchoper Traditional Corporation (*Vudčopē Tradišēnel Korporeišen*) pārstāvis

/pabeigta 2014.gada oktobris/

1.

Lietus meža biežoknis.

Priekšplānā uz pagāniska koka altāra stāv galvaskauss.

Tālplānā iznāk kukaiņu pētnieks Gustavs Acs.

Gustavs. Nav spēka. Vairs nevaru pavilkties. Atpūtīšos. (*Bīdi pauze, kamēr viņš iekārtojas gulēšanai*). Tā, ko es vēl šodien neesmu izdarījis? Neesmu parunājis ar savu dienasgrāmatu... (*No somas paņem zīmuli un bloknotu, skaļi runā, ko raksta dienasgrāmatā*). Mīļotā mana dienasgrāmata, rīt jau būs apaļš skaitlis – jau tūkstošā diena kopš esmu apmaldījis šajā lietus mežā... Ar katru dienu cerības izkļūt ārā arvien izplēn, nu taisni, kā rīta migla vējā, piedod, šo poētisko salīdzinājumu gluži nevietā... Ja nevienam šajā mežā neesmu vajadzīgs, tiešām jājautā: kam gan es cenšos veltīt dzeju?... Ja nu vienīgi tev – dienasgrāmatai, sapņu tēlam, kuru pats esmu izdomājis un tūlīt nosaukšu vārdā – par Arāniju! Nedusmojies, mīļa dienasgrāmata: latīņu valodā „aranea” nozīmē „zirneklis”... Tā es tevi nosaucu par godu „araneuss volans rubra” jeb tulkojumā „zirneklim lidojošajam sarkanajam”, tas ir tāds kukainis, kurš reiz esot pamanīts šajos

briesmīgajos mežos, vietējie to sauc par „zirnekli-mironģalvu”, un to es tagad meklēju pats, tu jau saproti: es esmu kukaiņu mednieks – insektologs, tāpēc jāmeklē vien ir... (*Neredzami lietus mežā slēpjas Kaimanu Cilts karotāji, kas izseko Gustavu. Viņi pārskrien no vietas uz vietu un noslēpjas. Klusums.*) Bet man neveicas. Ne tikai neatradu lidojošo zirnekli, bet arī pats apmaldījos! Runāju ar tevi vienkārši, lai nesajuktu prātā, mīļā Arānija. (*Izdzirdējis skaņu pielec kājās*). Kas tur? Kāds plēsējs – leopard, gepards, čupakabra vai varbūt žņaudzējčūska? (*Izvelk nazi*). Nemaz neceriet mani noķert savām vakariņām, es aizstāvēšos! (*Gaida brīdi, nekā nenotiek*). Izlikās!... Fū-ū... Starp citu, tā bija vērtīga doma – laiks vakariņot! Labi vismaz, ka mežā nav trūkums dažādu augļu un barojošu saknīšu! Lūk, piemēram, šāda te saknīte... (*Paosta, paskrāpē ar nazi, rūpīgi aplūko*) Tā, tā, smarža laba, sula nav kodīga, krāsa nav pārāk spilgta, tā tad – šī saknīte nav indīga! (*Pagaršo*). Nolādēts! Piedod man, mīļā Arānija, bet man vajag vemt! Laikam tomēr tā velna sakne bija indīga! (*Paskrien sānis vemj, tad paņem zīmulī, atkal pieraksta*). Runājot zinātniski: „ceru, ka neesmu saēdies kaut ko *nāvīgi toksisku!*”... (*Atver ceļasomu*) Labi, ēdīšu tos pašus augļus, kurus savācu vakar pēcpusdiena, tie noteikti nav indīgi, citādi es tagad jau būtu beigts! (*Ēd, kamēr iemieg, bloknots zem vaiga*). Ar labu nakti, mīļā Arānija, dienasgrāmata mana...

2.

Uzskrien Kaimanu Cilts karotāji, ik pa brīdim pieplok zemei, kāds pielien tuvāk un pavēro, vai Gustavs aizmidzis.

Pirmais Mū. Csst!

Otrais Mū. Pats tu, csst!

Trešais Mū. Csst!... Baltais dievs guļ!

Otrais Mū. Uzreiz tā būtu teikuši, citādi – kā es varu zināt, kas tas par „csst”? Domāju, uz mani lamājas!

Pirmais Mū. Klusu tur! Mums jāizdomā, kā noķert un sasiet balto dievu, varbūt pat aizbāzt viņam ar palmu lapām muti, bet tā lai viņš neapvainojās!

Otrais Mū. Pareizi jāuzmanās, jo apvainoties var gan!

Trešais Mū. Ja grābsim viņu ciet, noteikti apvainosies! Lai man acs izkrīt, apvainosies, kā likts!

Pirmais Mū. Ja apvainosies, tad mēs nebūsim izpildījuši cilts vadones pavēli!

Otrais Mū. Ja nebūsim izpildījuši pavēli, tad cilts vadone tiks mūs izcept! Viņa skaidri un gaiši teica: noķert, sasiet un atstiept uz ciematu! Bet... tā lai viņš neapvainojas!

Trešais Mū. Kā gan lai to izdara?

Pirmais Mū. Vispirms jālūdz piedošanu, ļoti pazemīgi jāatvainojas baltajam dievam, pēc tam tikai „noķert un sasiet”!

Otrais Mū. Kritīsim ceļos! (*Pret debesīm*) Oija-oija-oija!

Trešais Mū. Ēdīsim zemi!

Pirmais Mū. Vē-ē... Kāpēc jāēd zemi?

Otrais Mū. Doma nav slikta, bet varbūt ne zemi, nebūs garšīgi, ēdīsim labāk kādu saknīti!

Trešais Mū. Jā, redz, kur ir saknīte! To arī ēdīsim, lai baltais dievs neapvainojas...

Pirmais Mū. Nu, ko? Modināsim?

Otrais Mū. Jā, bet tikai maigi, maigi, lai nenobīstas...

Trešais Mū. Jā! Smaidiet! Visi smaidiet baltajam dievam!...

(*Visi karotāji smaida Kaimanu ciltij raksturīgos smaidus.*

Pirmais, pieskaras ar pirkstu Gustavam pie kājas pēdas. Tas uztrūkstas un bēg. Kaimanu Cilts karotāji joprojām smaidot viņu ielenc.)

Gustavs. Lieciet man mieru! Prom! Es neesmu ēdams!

Pirmais Mū. Viņš tiešām runā balto dievu valodā!

Otrais Mū. Gluži, kā dievs Juris Puk-Kis, kas no Kaimanu cilts aizgāja mākoņu mājokļos pavasarī!

Trešais Mū. Es runāšu, jo baltais dievs Juris Puk-Kis, kad bija vēl dzīvs, teica, ka man esot vislabākā izruna!

Pirmais Mū. Tad runā!

Otrais Mū. Vai nebūtu laiks ieēst saknīti? Ko?

Trešais Mū. Klusu! (*vēršas pie Gustava*). Ak, nepazīstamais baltais dievs, Kaimanu cilts mazākie brāļi sveicina tevi un ēd zemi tev par godu! (*Visi karotāji ieēd saknīti*).

Gustavs. Neēdiet to, jums būs nelabi!

(*Visi karotāji vemj*).

Pirmais Mū. Man ir nelabi! Viņš to paredzēja! (Vemj) Viņš ir varens gaišrēģis!

Otrais Mū. Man arī nelabi! Kā gan citādi – dievs taču! Viņš ielūkojās nezināmajā nākamībā! (Vemj)

Trešais Mū. Ak, baltais dievs, ļauj mums tevi noķert, sasiet, aizbāzt tev muti un aizstiept uz ciematu, bet tu tikai, lūdzams, neapvainojies!

(*Karotāji aizbāž Gustavam muti ar palmu lapām, un sāk sasiet viņam rokas un kājas*).

Pirmais Mū. Lai tu nejostos apvainots, mēs tev, baltais dievs, dziedāsim jautras Kaimanu cilts dziesmiņas visu laiku, kamēr tev būs aizbāzta mute!

Otrais Mū. Mēs tevi arī drusku pakutināsim, lai tikai tu neapvainotos, kamēr mēs tevi stiepsim uz ciematu!

Trešais Mū. Nedusmojies, ja?... Mums vienkārši tādas paražas, kā teica aizgājušais baltais dievs Juris Puk-Kis!

(Karotāji aizstiepj Gustavu, dziedot jautru dziesmiņu un kutinot viņu.)

3.

**Kaimanu Cilts Vadone Murta-Purta savā zaru būdā.
Ienāk un pie zemes nokrīt Kaimanu Cilts Burve Ču-E-Neču.**

Murta-Purta. Burve Ču-E-Neču? Ko tev vajag?

Ču-E-Neču. Ak, diženā saules, resnā kaimana un baobaba meita Murta-Purta, neliec mani izcept par to, ka uzdrošinājos ienākt nelaikā!

Murta-Purta. Nav nekāds „nelaiks”, es tieši garlaikojos! Celies augšā, stāsti, kas tev sakāms!

Ču-E-Neču. Necelšos! Neesmu cienīga raudzīties tavā saules, kaimanu un baobabu sejā!...

Murta-Purta. Pietiek! Apnikuši man šie mūžīgie apsveicināšanās rituāli! Celies augšā un saki savu sakāmo, ja ne, likšu tevi izcept!

Ču-E-Neču. Nu, ja tā, tad neuzdrīkstos iebilst! (*Uzslienas kājās*). Es pēkšņi uzzināju, ka tu esi aizsūtījusi meža biezoknī karotājus, kam būtu jāpārved ciematā jauns baltais dievs...

Murta-Purta. Tieši to es izdarīju! Vai tev ir kas iebilstams?

Ču-E-Neču. Nekas, gluži nekas! Kaut arī es esmu cilts burve un visādas dievu darīšanas parasti attiecas uz maniem pienākumiem pret Kaimanu Cilti uz mūžu mūžiem, protams, tev man nebija nekas jāsaka, nebija ar mani jāaprunājas, pirms pieņemt tik atbildīgu lēmumu... Nekādi neiedrošinos, ko tādu pat iedomāties!

Murta-Purta. Pareizi! Neiedomājies! Es pati par visu jau sen esmu iedomājusies! Ko tad tu gribēji man teikt?

Ču-E-Neču. Tikai tādu sīkumiņu... Ja drīkstu...

Murta-Purta. Nu?

Ču-E-Neču. Jūsu gaišredzība ir, protams, neapstrīdama, bet tikai... tāds jautājums, būtībā „jautājumiņš”... tas mani nomoka jau kopš vakardienas: vai viņš ir īstais?

Murta-Purta. Pārbaudīsim! Liksim viņam pastrādāt dieva cienīgus darbus! Ja nespēs tos paveikt, tad vai nu patrieksim ārā no meža, vai vienkārši uzcepsim.

Ču-E-Neču. Ai, cik viedi, cik tas ir viedi izdomāts, tu diženā saules, kaimana un baobaba meita Murta-Purta! Apbrīnoju jūs!

Murta-Purta. Protams! Apbrīno vien!

4.

Ieskrien Kaimanu Cilts vadones meita Uma-Uma.

Uma-Uma. Mammu, ko es dzirdu! Mums būs atkal jauns baltais dievs? (*Abas maigi saberzējas ar deguniem*).

Murta-Purta. Jā, Uma-Uma, meitiņ, apnicis jau, ka ciltij nav kārtīga dieva, kas varētu pareģot nākamību, novērst ilgstošas lietusgāzes, negaisus, viesuļvētras, aizsargāt ciematu pret plēsoņām un kaimiņu cilšu iebrukuma, ak, tas vēl nav viss, tu jau saproti, negaidītu nelaimju un nelabu pārsteigumu ciltij vienmēr pietiek, tad nu ir grūti, ja nav pašiem sava dieva!

Uma-Uma. Ja nu atkal nomirst, kā iepriekšējais?

Ču-E-Neču. Īstie dievi nekad nemirst! Viņi tikai izvēlas aiziet no mums!

Uma-Uma. Gan jau šis arī izvēlēsies aiziet!

Murta-Purta. Neizvēlēsies! Ja mēs viņam pratīsim visādi izpatikt un ziedosim brangas dāvanas...!

Ču-E-Neču. Kāds asiņains upuris derētu...

Murta-Purta. Pareizi! Atrodi ātri, kādu kam viegli pārgriežams vēders! Lai uz to brīdi, kad dievs būs klāt, varam uzreiz jau sākt upurēšanu!

Ču-E-Neču. Ak, vadone! Es tūdaļ steidzos meklēt! (*Prom.*)

Uma-Uma. Mammu, vai visi baltie vīrieši ir dievi?

Murta-Purta. Nu, nē! Daži ir tādi maitas, ka maz neliekas!

Uma-Uma. Jā, un kā var atšķirt, kurš ir dievs, kurš maita?

Murta-Purta. Pēc smakas, meitiņ! Tikai pēc smakas! Ja ož pēc orhidejām, tad ir dievs, bet ja smird pēc mērkaķa, tad ir maita!

Uma-Uma. Cik tu esi gudra, mammīt!

Murta-Purta. Es taču esmu cilts vadone, man tādas lietas ir jāzina! Gan tu arī iemācīsies, kad pienāks laiks valdīt!

5.

Skan bungu troksnis. Karotāji svinīgi uznes sasiesto Gustavu. Parādās arī citi cilts pārstāvji, kas paslēpušies piesardzīgi vēro, kas notiks.

Gustavu atbrīvo no saitēm un aizbāztās mutes.

Murta-Purta. Kālab klusē, baltais dievs? Tu taču redzi, ka esmu Kaimanu cilts vadone. Vai tad manas rotaslietas, lūk, krokodila zobu virtene par to neliecina?

Gustavs. Nu, tiešām nezinu... Es pie jums pirmo reizi!

Murta-Purta. Teic, vai tu esi baltais dievs?

Gustavs. Nē...

Pirmais. Viņš ir! Viņš ir, diženā saules, resnā kaimana un baobaba meita!

Otrais. Jo viņš pareģoja nākamību!

Trešais. Nuja! Tā, ka mēs visi pilnīgi apvēmāties!

Murta-Purta. Hmm! Kam lai tic?

Ču-E-Neču. Ticēt varbūt nemaz nevajag, vadone! Varbūt viņu vienkārši uzcept?

Visi karotāji (*pret debesīm*) Oija-oija-oija! Oija-oija-oija!

Gustavs. Paga, paga! Es nupat atcerējos, ka drusku tomēr esmu dievs!

Uma-Uma. Vajag paostīt! Ja smirdēs pēc mērkaķa, būs maita! Ja smaržos pēc orhidejām, tad būs dievs! Tā Mamma teica!

Visa cilts. Ē-ē?

Murta-Purta. Jā, es tā teicu! Osti, meitiņ!

Uma-Uma un paceļ Gustava roku, lai ostītu padusi.

Gustavs. Es gan neieteiktu, jaunkundz!... Gandrīz trīs gadus neesmu mainījis apģērbu...

Uma-Uma osta. Atlec atpakaļ.

Uma-Uma. Fū, riktīgi pēc mērka... (*Ieskatās Gustava acīs*). Pēc mēr... (*Acīs skatoties pietuvojas ļoti tuvu*). Pēc orhidejām!

Visa cilts sarīko ovācijas, sauc „Oija-oija-oija!”. Gustavs no paguruma apsēžas zemē.

Murta-Purta. Paskat, dievs tā noguris, ka nestāv vairs kājās! Jāļauj, lai atpūšas, uzkrāj spēkus!

Ču-E-Neču. Pārbaudi tomēr būtu jāsarīko, varenā Kaimanu Cilts vadone! Tā pieklājas...

Murta-Purta. Vai tev ir zināmi pārbaudes uzdevumi?

Ču-E-Neču. Vēl nav, bet es izdomāšu!

Murta-Purta. Rīt lai būtu!

Ču-E-Neču. Būs!

Murta-Purta. Pa nakti dievu apsargāt! Ka neaizmūk! (*Prom*). (*Visa cilts pamazām izklīst, paliek tikai sargi attālāk fonā. Gustavs gandrīz viens.*)

6.

Nakts.

Gustavs (*raksta un runā līdzī*). Ak, mīļotā Arānija! Mana dienasgrāmata! Esmu tā noguris pēc šīs dienas piedzīvojumiem, ka lāga nesajēdzu, ko runāju... Jūtu, ka rīt mani izceps... Un nekad, nekad es neatradīšu brīnišķīgo lidojošo zirnekli „*araneuss volans rubra*”! (*Pieiet pie galvaskausa uz altāra*) Un paliks no manis pāri tikai, lūk, tāda tukša čaula, kurā pat smadzeņu vairs nebūs! Varbūt arī nekad nav bijis, kāpēc gan citādi man vajadzētu te maldīties mežā!...

Piezogas Uma-Uma.

Uma-Uma. Pst!

Gustavs (*satrūkstas*). Kas tur ir?

Uma-Uma. Nebļauties! Klusu! Es esmu Uma-Uma!

Gustavs. Ko tu gribi?

Pielien Ču-E-Neču un noklausās.

Uma-Uma. Neko! Kaut arī tu smirdi pēc mērkaķa, es izdomāju, ka no tevis varētu iztaisīt tīri labu dievu...

Gustavs. Šaubos, vai sanāks!

Uma-Uma. Nepamēģināsi, neuzzināsi!

Gustavs. Kā tev izdodas runāt man saprotamā valodā?

Uma-Uma. It kā man smadzeņu nebūtu galvaskausā! Iepriekšējais baltais dievs Juris Puk-Kis iemācīja! Visa cilts tagad runā balto dievu valodā! Tas skaitās smalki!

Gustavs. Tas viss ir jauki! Bet man vajadzētu bēgt! Un es nez kāpēc ticu, ka tu varētu man palīdzēt!

Uma-Uma. Kāpēc jābēg?

Gustavs. Tāpēc, ka citādi mani izceps jau rīt!

Uma-Uma. Nevieni tevi neizceps, ja tu kā īsts baltais dievs sarīkosi zemestrīci!

Gustavs. Aha! Pateici! Kā tad es to sarīkošu?

Uma-Uma. Vienkārši! Rīt būs zemestrīce. Es zinu.

Gustavs. Kā tu zini?

Uma-Uma. Mana pieradinātā dzeloņcūka Fuča aizmuka mežā! Viņa vienmēr aizmūk dienu pirms zemestrīcēm!

Gustavs. Nu... labi! Vismaz kāda iespēja!... Bet vai tu domā, ka visi noticēs?

Uma-Uma. Paskatīsimies... Gan es tevi atbalstīšu... Ja tikai... ja vien...

Gustavs. Ko?

Uma-Uma. Neko, es tikai iedomājos... ja mēs saberzētos ar deguniem! (*Nokaunās*). Oija-oija-oija, ko es runāju!

(*Aizbēg.*)

(*Gustavs nopūšas un aizmieg.*)

Ču-E-Neču. Redz kā... Tāda pati, kā tava māte! Tā arī pateica iepriekšējam baltajam klaidonim pārbaudes pareizās atbildes! Ar īsto ciemata burvi, ar mani tātad tev nepietiek!... Ko domā! Berzēties deguniem ar pirmo reizi ieraudzītu svešinieku! Gribo ciltij uztaisīt vēl vienu balto dievu! Nu, nu... paskatīsimies...

7.

Ču-E-Neču buras ap galvaskausu, paceļ to priekšā.

Ču-E-Neču. Mēness purva acī slīkst, plīvuru sēnes dīgst! (*Aplec ap sevi uz riņķi*). Nelabais gars dzirdi! Nāc šurp!

Parādās nelabais mežagars Džeģe-Ģē.

Džeģe-Ģē. Man slāpst...

Ču-E-Neču. Ak, mežagars Džeģe-Ģē, ak, elpas rijēj, asiņu sūcēj, kaut es varētu tev atdot savas lipīgās, sarkanās sulas padzerties... Bet es esmu burve, esmu jau dejojusi nāves deju, esmu izdzērusi plīvura sēņu indi un atdevusi sevi pazemei labprātīgi... Manās dzīslās tagad plūst melnās purva dūņas!

Džeģe-Ģē. Ko nu muldi! Domā es nezinu, kā jūs to darāt? Ar viltīgām skaņām, kustībām un vārdiem jūs apmulsināt dzīvības spēkus... Paši vairs nezina, esat dzīvi vai neesat!...

Ču-E-Neču. To jau es saku, mežagars! Pati nezinu...

Džeģe-Ģē. Bet es uzzināšu! Pārkodīšu tev rīkli un uzzināšu!

Ču-E-Neču. To tu varēsi izdarīt vēlāk! Tikai paklausies, ko tev teikšu!

Džeģe-Ģē. Nu?

Ču-E-Neču. Pie mums ciematā ir uzradies baltais cilvēkveidīgais dzīvnieks, kuru vientiesīgie mulķīši sauc par dievu... Viņā skalojas vesela muca asiņu! Tās tu varētu dabūt, mežagars!

Džeģe-Ģē. Kā es viņu ieraudzīšu, ja viņš pats mani nepasauks?

Ču-E-Neču. Pasauks, ja iemācīšu viņam vārdus...

Džeģe-Ģē. Jā?... Bet.. Kas tos baltos zina, varbūt viņš ir indīgs?

Ču-E-Neču. Pārbaudīsim!

Džeģe-Ģē. Kā tad tu pārbaudīsi, pati dzersi, vai?

Ču-E-Neču. Nē, taču, darīsim visvienkāršākajā veidā, kā var asinis pārbaudīt! Lai viņš pārguļ ar kādu no ciemata sievišķiem! Ja šī nenobeigsies, tad arī baltajām asinīm nav ne vainas, ak, mežagars!

Džeģe-Ģē. Nu, tad pārbaudi! Un izstāsti man! Citādi... pārkodīšu rīkli! (*Smejas, pazūd tumsā*)

Ču-E-Neču. Tikai kur man atrast kādu tik traku sievišķi, kas būtu ar mieru kopoties ar balto ķēmu... nepietiek, ka āda līķa krāsā, vēl arī smird pēc mērkaķa! (*Brīdi pārdomā*). Bet... Vai tad vadones meita veltīgi līda pie viņa?
(*Ču-E-Neču prom*).

8.

Gustava sapnī viņa iemīlotā Arānija, kura nāk pie altāra.

Gustavs. Kas tu esi?

Arānija. Tavs sapnis! Arānija!

Gustavs. Mans sarkanais lidojošais zirneklis?

Arānija. Jā, es tā esmu! Noskūpsti mani!

Gustavs. Vai es tiešām guļu, vai esmu sapnī?

Arānija. Ja netici, aplūko mani šādu! (*Uzliek galvaskausu*).

Gustavs. Nē, nevajag, tagad tu esi briesmīga!

Arānija. Es to gribu! Baidies manis! Un noskūpsti!

Gustavs (*skūpsta galvaskausu*). Ka tik rīt kāds jau nebučo manu paša galvaskausu!... Ko darīt? Nesaprotu!

Arānija. Es tev pateikšu vienkāršu lietu! Nedari neko! Nekļūsti par dievu! Tev nav jāmelo, tikai jāparāda, ka esi vienkāršs cilvēks un nemaz nespēj darīt brīnumus un pareģot nākotni!... Tad viņi tevi vienkārši padzīs ārā no meža!...

Gustavs. Teica, ka izceps!

Arānija. Nē, tā ir tikai parasta iebiedēšana, lai tu censtos...

Gustavs. Bet vadones meita man teica...

Arānija. Neklausī! Viņa grib man tevi atņemt! Bet es kaut arī tikai sapņu tēls, esmu greizsirdīga! (*Noņem galvaskausu*). Neļauj sevi izmantot!... (*Noliek galvaskausu, atkāpjoties*). Tad nekas sliktks nenotiks... tici... tici man!... (*Izgaist tālumā*).

(*Gustavs atkal guļ*).

9.

Garām sargiem uz vēdera lien Gordons Horrors.

Pamodina Gustavu.

Gordons. Vai jūs būtu jaunais baltais dievs?

Gustavs. Nē, vēl neesmu! Un arī nezinu, vai būšu!

Gordons. Būsiet! Ja vien mēs šonakt noslēgsim ar jums darījumu!... Atļaušos stādīties priekšā: Gordons Horrors – starptautiskas lietus mežu izcirtēju uzņēmuma „Woodchoper Traditional Corporation” pārstāvis!

Gustavs. Nezinu, vai ļoti patīkamai, bet... Par kādu darījumu jūs runājāt?

Gordons. Tādu pašu, kāds mūsu uzņēmumam bija ar iepriekšējo balto dievu, kurš galīgi nelaikā atstiepa sandales! Saprotiet, mēs jau varētu arī vienkārši izšaut vietējos iedzīvotājus un izcirst mežu tāpat... Taču tas būtu ļoti necivilizēti!... Tracis arī izceltos pa visu pasauli, kas zina... „Zaļie” sacels brēku!... Kālab uzņēmumam riskēt, ja ir labāks variants: sadarbība ar jums?...

Gustavs. Pagaidiet! Izcirst lietus mežu jūsuprāt skaitās civilizēti?

Gordons. Vai tad esat „zaļais”?

Gustavs. Nu... uz to pusi... esmu kukaiņu pētnieks! Ja izcirtīs lietus mežus, kur tad es atradīšu „*araneuss volans rubra*”?

Gordons. Ņujorkā lielveikalā ir viss! Protams, arī jūsu „*rubra*”! Ja vien ir pietiekami naudas...

Gustavs. Ak, ko jūs saprotat!

Gordons. Saprotu visu! Atļausiet arī jums paskaidrot! Jūsu uzdevums ir, punkts pirmais: kļūt par balto dievu tā, lai visi notic! Punkts otrais: iestāstīt vietējiem, ka drīz sāksies zemestrīce un visiem jālaižas prom no meža, ko nagi nes! Punkts trešais: ja būs izpildīti pirmie divi punkti, jūs saskaņā ar līgumu, kuru tūlīt parakstīsim, saņemsiet divdesmit tūkstošus amerikāņu dolāru! Gluži vai par neko! Vai nav traka veiksmē?

Gustavs. Nē, man tas nepatīk...

Gordons. Labi, sapratu! Piecdesmit tūkstošus! Un garantēta atgriešanās mājās sveikam un veselam! Tad jums būs arī pamatkapitāls jaunas ekspedīcijas uzsākšanai – ļoti lielas ekspedīcijas, nebūs jāblandās apkārt vienam, nē, jums būs vesela pētnieku brigāde, kas aprīkota ar jaunāko aparatūru, līdzīgi jums brauks televīzija, kas dokumentēs katru jūsu purkšķi! Nu, veco zēn, aiziet! Labākie noteikumi, kādus jēl kuram esmu piedāvājis!

Gustavs. Ziniet, tomēr...

Gordons. Simt tūkstošus! Maksāju jums simts tūkstošus zaļo! Un tie nebūs nekādi „grīnpīsa zaļie”! Tie būs īsti, čaukstoši, zaļi ASV baksi!

Gustavs. Es padomāšu!

Gordons. Aha! Padomā vien, padomā, „old djūd”...
Piekāpšu tuvākajā laikā!

10.

Ierodas Ču-E-Neču, pamodina Gustavu.

Ču-E-Neču. Mosties, baltais vīrs, neguli kā līķis!

Gustavs. Ko? Ko jums vēl vajag?

Ču-E-Neču. Drīz jau ausīs gaisma! Kā tu vari tik bezrūpīgi gulēt, ja rīt izšķīrsies, vai dzīvosī, vai mirsi?

Gustavs. Katrs manā vietā būtu noguris tūkstoš dienas ilgi viens pats maldīdamies pa džungļiem...

Ču-E-Neču. Ai, ai, ai... vientuļš jūties, vai ne?... Vai negribi pamīlēt kādu jauku meža meitu?

Gustavs. Nezinu.

Ču-E-Neču. Zini gan. Viņu sauc Uma-Uma...

Gustavs. Ak, tā? Pirmo reizi dzirdu!

Ču-E-Neču. Oija-oija-oija! Topošais baltais dievs nedrīkst tā melot!... Viņa jau bija pie tevis!

Gustavs. Ne jau nu mīlēties! Viņa... Ak, te jau trakam jāpaliek – cits grib, lai kļūstu par dievu, cits saka, lai nekļūstu! Ja tas notiktu civilizētajā pasaulē, varētu domāt, ka sākušās vēlēšanas un mani grib pierunāt kļūt par politiķi, vai vismaz reklāmas seju kādas partijas sarakstā!

Ču-E-Neču. Es esmu lietus meža cilvēks, nesaprotu tavas runas!... Bet izsaukt sievišķi, ko pamīlēt var viegli... Es zinu vārdus: „Mēness purva acī slīkst, plīvuru sēnes dīgst!” Paņem galvaskausu, pasaki šos vārdus skaļi un ātri aplec ap sevi riņķī, pačuksti „Uma-Uma” un viņa būs klāt!...

Gustavs. Tu domā?

Ču-E-Neču. Es zinu! Atkārto vārdus!

Gustavs. Mēness purva acī slīkst, plīvuru sēnes dīgst!

Ču-E-Neču. Pareizi! Līdz rītausmai vēl mirklis laika. Izmēģini! Paņem galvaskausu, pasaki vārdus, aplec sev riņķī! Es netraucēšu! (*Prom*).

Gustavs. Varbūt patiesi pamēģināt? (*Paceļ galvaskausu, groza to rokās*).

11.

Piesteidzas Arānija.

Arānija. Es tev tūlīt pamēģināšu, tu nelaimīgais!

Gustavs. Arānija! Tu? Vai es vēl sapņoju?

Arānija. Gribētos gan, ja? Bet es tev neesmu nekāds sapņu tēls! Esmu vienkārša dabas aizstāve, aizsargāju lietus mežus un zinu, ka ap ciematu apkārt lodā kāds izcirtēju korporācijas zombijs vārdā Gordons Horrors! Vai viņš jau piedāvāja tev noslēgt līgumu? Piedāvāja naudu? Tikai nedomā man melot!

Gustavs. Arī tu mīlotā?... Kas šonakt visiem uznācis? Visiem liekas, ka es gribu teikt nepatiesību! Bet es negribu! Jā, es atbildu: bija viens amerikānis atnācis, piedāvāja naudu! Nu, un?

Arānija. Vai tu piekriti?

Gustavs. Nē, taču!

Arānija. Tas labi. Nemelo nevienam. Tā arī pasaki: es neesmu dievs!

Gustavs. Es par to jau domāju... Bet ja nu tomēr mani izcep? Vai tad labāk nebūtu izlikties?...

Arānija. Labāk ir nemelot!

Gustavs. Pat, ja dzīvība būtu briesmās?

Arānija. Vai tad tu skaidri zini, ka tik tiešām tava dzīvība tiek apdraudēta? Vai vienkārši aiz gļēvuma centies nodrošināties „katram gadījumam”?

Gustavs. Taisnība... Laikam jau cenšos nodrošināties...

Arānija. Nu, tad zini: ja tu tiešām izrādīsies tāds bailīgs šakālis, tad negaidi, ka mīlēšu tevi! (*Lepni aiziet*).

Gustavs. Pagaidi! (*Seko Arānijai līdz tālplānam*). Kur tu pazudi? Man ir tik daudz tev, ko teikt! (*Prom.*)

12.

Gordons Horrors atnāk un izklāj galdautu, no mugursomas izceļ uzkodas un termosu.

Parādās burve Ču-E-Neču.

Gordons (*satrūkstas*). Ē! Kas tur? Ā, tu burve! Nu, ko gribi?

Ču-E-Neču. Nāku ar smaidu, amerikāniskais svešinieks, vai tev miegs šonakt nenāk? Atkal no meža grauzējiem bailes?

Gordons. Jā, pareizi saprati – tās žurkas un visi citi meža draņķi, visādi leopardi, man reāli nepatīk! Nāc tuvāk, ja jau esi atvilkusies! Es te, vecā ragana, taisījos drusku nosvinēt!

Ču-E-Neču. Jūs jau zināt, esmu draudzīgi noskaņota, varu nodejot rituāla deju jebkuriem svētkiem! Tikai jāzina, kam par godu? Ko svinēsiet? Saules vai mēness godības?

Gordons. Nevajag! Es pats priekš sevis!

Ču-E-Neču. Vai dzimšanas diena?

Gordons. Ko piesējies! Gribi iedzert, sēdies blakus!

Ču-E-Neču. Es tikai izrādu savu uzticīgo draudzību, kā jau esam vienojušies... Vai varbūt kas mainījies, draugs?

Gordons. Nekas nav mainījies! (*Sniedz blašķi*). Dzer! Pirmšķirīgs viskijs! Jūsu kaktusa sulas dulluma zāles arī nav sliktas, bet pārāk stipras – pēdējo reizi neatgāju trīs dienas, atjēdzos līdz pusei iebridis upē, kur izrādījās, ka esmu ar plikām rokām piebeidzis trīs aligatorus un anakondu, pilnīgs vājprāts, ja padomā!...

Ču-E-Neču. Es jūs toreiz drusku piesargāju ar savu šķēpu, katram gadījumam... (*Iedzer no blašķes*).

Gordons. Žēl, es jau biju iedomājies, ka pats tiku galā!

Ču-E-Neču. O, jūs esat varens citā nozīmē! Ja mūsu norunas vēl ir spēkā... Ja es varētu parakstīt to jūsu līgumu... Tā gribas pārcelties uz dzīvi civilizētā pasaulē! Ziniet, te mūsu ciltī tik attīstītām smadzenēm, kā manējās, jau sen vairs nav, ko darīt!...

Gordons. Vēl jāpadomā!

Ču-E-Neču. Ko tur vairs domāt? Vēl aizvakar sarunājām! Vai tad es par velti noindēju veco balto dievu?

Gordons. Nu, kopš vakardienas apstākļi ir drusku mainījušies! Redzi, man jābūt drošam par iznākumu! Ja nu cilts tev nepaklausa, ko tad? Mēs to nevaram skaidri zināt, vai nē?

Ču-E-Neču. Ak, tad jūs domājat, ka svešam baltajam dievam drīzāk paklausīs?

Gordons. Es to neesmu teicis! Un kāpēc tu vispār domā, ka es taisos slēgt līgumu ar jauno balto dievu?

Ču-E-Neču. Te mežā es visu zinu, draugs...

Gordons. Vienalga... Ir viena tāda lieta, kas līguma noslēgšanai ir svarīgāka par draudzību!

Ču-E-Neču. Oija-oija-oija! Kāda tad?

Gordons. Ja viņš ir baltais, tad viņam ir dokumenti, veco zēn! Bet tev nav! Kā tad es rādīšu līguma papīru jūsu valsts ierēdņiem, ka esam vienojušies un jums nav iebildumu meža izciršanai, ja tev pat pases nav! Būs tikai liekas problēmas un firmai problēmu nevajag! Neslēpšu, ka ar tevi man sanāktu lētāk... bet... trakāka noņemšanās: juridiskas problēmas!

Ču-E-Neču. Es dabūšu!

Gordons. Ko tu dabūsi?

Ču-E-Neču. To „saspī”!

Gordons. Pasi, muļķi! Un kur tad tu to dabūsi?

Ču-E-Neču. Esmu burve! Gan jau uzburšu! Tu tikai parādi, kāda tā pase izskatās!

Gordons (*izvelk pasi*). Paskaties! Redzi, kas te rakstīts? Amerikas Savienoto Valstu pilsonis! Nu? Kur tu tādu te rausi trīs simts kilometrus dziļi mežā?

Ču-E-Neču. Fe! Mierīgi! Tādu mīkstu, krāsainu plāksnīti es uztaisīšu pati no banānu lapām! (*Prom*).

Gordons. Tfu! Tikai apetīti samaitāja, meža ķēms tāda! (*Savāc savu nakts pikniku, prom*).

13.

Uznāk Uma-Uma, skatās mēnesī. Parādās Kaimanu Cilts Vadone Murta-Purta.

Murta-Purta. Es pamostos, skatos tu blakus neguli! Kas noticis?

Uma-Uma. Nekas! Tikai miegs nenāk! Dziedāt gribas!

Murta –Purta. Tu mammai nestāsti visādus plīvursēņu rēgus! Es gribu skaidri zināt: ko tu tā blenz mēnesī?

Uma-Uma. Mēness ir tik maigs!... Tik salds!...

Murta-Purta. Oija-oija-oija! Trakā! Tu tak esi iemīlējusies!

Uma-Uma (*sabīstas*). Kas ar mani noticis?

Murta-Purta. Ak, nelaime! Oija-oija-oija!

Uma-Uma. Vai man ir slimība? Vai man nokritīs kāja? Vai izbirs zobī? Saki, kas?

Murta-Purta. Saki, mammai, saki: – tas dēļ tā jaunā baltā dieva, ja?

Uma-Uma. Kā, mammu? Vai tad var redzēt?

Murta-Purta. Oija-oija-oija! Tu neguli šķīstā miegā tikai tā baltā ķēma dēļ, kas smird pēc mērkaķa?

Uma-Uma. Pēc orhidejām, mammīt!

Murta-Purta. Oija-oija-oija! Melos mammai! Melos cilts vadonei! Oija-oija-oija! Bet vai tu zini, nelaimīgā, ko tie baltie vīrieši dara, kad sievietes viņos iemīlas?

Uma-Uma. Ko tad?

Murta-Purta. Viņi vis nemaigojās viegli rīvējoties ar deguniem, kā normāli cilvēki! Viņi kož sievietei mutē!

Uma-Uma. Kādas šausmas!

Murta-Purta. Tā tak mēli var izkost! Kā pēc tam, lai runā!

Uma-Uma. Nekas, māt, es upurēšos! Es varētu mīlēt balto dievu arī klusējot!

Murta-Purta. Nu nē! Nē! Es saku: NĒ!!! Tas nenotiks tāpēc, ka nedrīkst notikt nekādā gadījumā nekad mūžā! Mēs viņu izcepsim!

Uma-Uma. Bet viņš pareģoja zemestrīci! Es pati dzirdēju!

Murta-Purta. Lai viņš pareģo kaut vai pasaules galu, es neatdošu savu meitu tādām cilvēkēdājam!

Atskrien Pirmais, Otrais un Trešais Mū, visi nokrīt pie zemes.

Pirmais Mū. Ak, vadone, diženā saules, resnā kaimana un baobaba meita! Neliec mūs izcept!

Otrais Mū. Baltais dievs aizmuka!

Trešais Mū. Viņa nekur nav!

Murta-Purta. Tā jau es domāju! Celt augšā visu cilti, noķert dievu, visi mežā, es iekuršu ugunskuru, lai pret rītausmu tas mērglis jau gozētos uz iesma kā baltā indīgā varde!

Pirmais, Otrais un Trešais Mū (*auro trauksmī*). Oija-oija-oija! Oija-oija-oija! Oija-oija-oija! (*Visi trīs prom*).

Ču-E-Neču ieskrien.

Ču-E-Neču. Ak, vadone! Kas noticis?

Murta-Purta. Baltais dievs ir jāķer rokā! Aizbēdzis!

Ču-E-Neču. Oija-oija-oija! Kur tad sargi skatījās visu nakti?

Murta-Purta. Sargus arī cepsim, sevišķi tajā gadījumā, ja līdz rītausmai baltais dievs vēl nebūs uz iesma!

Ču-E-Neču. Es taču uzreiz teicu, ka dievs jācep nost!

Uma-Uma. Mamm, viņš nav vainīgs!

Murta-Purta. Tu tagad klusē! Es arī došos dieva medībās! Tu burvi piesargi manu meitu, lai sēž te, lai nekur neskrien!

Ču-E-Neču. Tā darīšu!

(Murta-Purta prom).

14.

Uma-Uma, Ču-E-Neču, vēlāk meža gars Džeģe-Ģē.

Uma-Uma. Ļaunāk vairs nav iespējams!

Ču-E-Neču. Tieši otrādi, vadones atvase! Viss notiek tā, ka labāk nemaz nevar gribēt! Es zinu, kur ir baltais dievs!

Uma-Uma. Kur?

Ču-E-Neču. Vai apsoli, ka ļausi asinis pārbaudīt?

Uma-Uma. Kā tas ir?

Parādās meža gars Džeģe-Ģē.

Džeģe-Ģē. Baltais dievs tev pieskarsies! Tev būs tuvu, pavisam tuvu... cik vien tuvu var... jāpienāk baltajam dievam, lai viņš tevi satver un ...

Uma-Uma (*pārtrauc*). Un nokož mēli! Mamma teica! Zinu!

Ču-E-Neču skaļi smejas.

Ču-E-Neču. Baltais dievs, vai kodīsi mēli Uma-Umai?

Parādās Gustavs, bailīgi atskatās.

Gustavs. Vai visa cilts tagad mani medī?

Ču-E-Neču. Jā! Bet tu nekavē velti laiku, nāc – dalies mīlestībā ar vadones meitu! (*Smejas*)

Ču-E-Neču un Džeģe-Ģē veic apļveida rituāla deju ap Uma-Umu un Gustavu, kuri centrā apskaujas.

Džeģe-Ģē. Nu, vai dievs ir indīgs?

Ču-E-Neču. It kā nav... it kā ir... skuķis tā kā dzīvs, tā kā ne visai!... Vēl nevar saprast!

Džeģe-Ģē. Saproti ātri! Citādi pašai rīkli pārkodīšu, izdzeršu asinis!

Rituāls turpinās.

15.

Pēkšņi parādās Arānija trakās dusmās aiz greizsirdības.

Arānija (iebrēcas, kā plēsīgs putns). Ā-ā!

Gustavs. Arānij, es negribēju!... tas nemaz nav tas, ko tu redzi!... Es tūlīt paskaidrošu!... Nomierinies!

Arānija. Visus gabalos saraustīšu! (*Uzliek galvaskausa masku*). Bīstieties nelaimīgie! Nāve pie jums atnākusi paviesoties!

Fonā uzskrien pārējie cilts pārstāvji.

Džeģe-Ģē. Ar mani vispirms tiec galā! Esmu lietus mežu ļaunais gars – sauc mani Džeģe-Ģē!

Arānija. Es esmu Sarkanais Lidojošais Zirneklis, man ir nāves galva! Reizēm esmu labais gars, bet tikai ne šorīt!

Abi gari metas cīņā. Cilvēki slēpjas gar sienām.

16.

Uznāk Gordons Horrors.

Gordons. Stop! Pārtrauciet kauties! Es esmu Gordons Horrors, pārstāvu lietus mežu izcirtēju firmu Vudčopē Tradišēnēl Korporeišēn un visu civilizēto pasauli! Noslēdziet līgumu ar mani! Kļūstiet par globālās industrijas pasaules pilsoņiem! Mēs te uzbūvēsim milzu rūpnīcas, izklaides centrus, viesnīcas un zelta raktuves! Visiem tas ir izdevīgi! Korporācija sola milzu bagātību visiem!... Visādus burvjus un meža garus ieskaitot!...

Ču-E-Neču. Ņem mani, Gordon! Ņem manas burvju krelles! Dod savu pasi! Gribu civilizācijā! Gribu strādāt kādā purva izpētes laboratorijā, kur ar laiku varētu uzkalpoties līdz pat grīdu tīrītājas maģistra pakāpei! Paietu gadi, es pat iemācītos apieties ar putekļu sūcēju un arī citu civilizācijas vissarežģītāko tehniku, stāsta esot pat tāda burvju ierīce, kas no kafijas krūma pupām pati tecina ārā melno dzērienu! Es to iemācīšos! Lūk, krītu ceļos tavas pases priekšā, skūpstu to kā dižāko svētumu!

Murta-Purta. Es esmu diženā Saules, resnā Kaimana un Baobaba meita! Kas te notiek manā ciematā! Es esmu vadone!

Pirmais, Otrais un Trešais Mū. Oija-oija-oija! Oija-oija-oija!

Murta-Purta. Visus uzcept!

Pirmais Mū. Mums ir spēks!

Otrais Mū. Mūs nevar uzvarēt ne meža gari, ne korporācija!

Trešais Mū. Bet varbūt reizēm arī var... Es par sevi tā droši nezinu... Bet kauties man patīk!

Abi meža gari vienā cīnītāju pusē, Murta-Purta ar ciemata karotājiem otrā, Ču-E-Neču un Gordons pa sevi un atsevišķi vēl Gustavs un Uma-Uma.

Visi gatavi cīņai.

17.

Pēkšņi atskan zemestrīces troksnis. Pazemes pirmais grūdiens. Visi tiek mesti uz labo pusi un sakrīt B pie sienas kaudzē.

Pirmais Mū. Zemestrīce!

Otrais Mū. Glābieties! Zemestrīce!

Trešais Mū. Civilizācija – glāb mūs! Zemes trakā trīce!

Gordons. Civilizācijai pašai tikko pase pazuda!

Ču-E-Neču. Varbūt pazuda, varbūt arī nē...

Pazemes otrais grūdiens un troksnis, visi tiek aizrauti pa gaisu un sakrīt kaudzē pie A sienas.

18.

Kādu laiku klusums, tad visi sāk pamazām kustēties, rausties augšā, palīdz cits citam piecelties, berzē sasistās vietas.

Pirmais Mū. Tāds tā, kā miers iestājās...Tad nu laikam šoreiz būs cauri tā zemestrīce...

Otrais Mū. Traki dzīvot tādā bīstamā vietā, bet, ko lai dara – jādzīvo vien ir!

Trešais Mū. Neko nepadarīsi...

Pirmais Mū. Mana būda galīgi sagāzusies pēc zemestrīces.

Otrais Mū. Manējā arī... Būs jāceļ jauna.

Trešais Mū. Lai vadoņi paši kaujās, mēs iesim celt sev būdas!...

Visi trīs prom.

Uma-Uma. Mamm, bet baltais dievs man nemaz nekoda mutē! Nu, tiešām nebija tik traki!

Murta-Purta. Jā, jā, meitiņ, sākumā jau tā šķiet, ka nav tik traki, bet tu padzīvo ar kādu vīrieti kopā gadus piecus-sešus, ne to vien pieredzēsi! Kad es tev saku!

Abas prom.

Džeģe-Ģē (*Ču-E-Neču, rādot uz Gordonu*). Kā tu domā, vai tas tur baltais nav indīgs? Asinis šim nav nelabas?

Ču-E-Neču. Nē, nē, to tu vari mierīgi sūkt nost! (*parāda pasi*). Es viņam nospēru šo te mīksto, krāsaino plāksnīti, tagad pati esmu īsta amerikāniete, varu braukt, kur gribu. Jo man ir ASV pase! Gud- bai! (**Prom**).

Džeģe-Ģē (*pie Gordona*). Hei, baltais puisī! Vai negribi atnākt man līdzi? Es tev mežā parādīšu interesantas piepes!

Gordons. Kāpēc ne? Es taisni biju nolēmis ieturēt brokastis!

Džeģe-Ģē. Lūk, lūk! Tieši par to jau arī es runāju! ... Nāc, tu brokastis manas!

Abi prom.

Gustavs tver rakstāmo un dienasgrāmatu. Bet runā Arānijai.

Gustavs. Arānija! Dienasgrāmata mana! Tikai tev es varu uzticēties...

Arānija. Nu, uzticies!...

Gustavs. Nevienu citu es mīlējis neesmu, tikai tevi! Neesi tik dusmīga uz mani, noņem to greizsirdības masku!

Arānija noņem galvaskausa masku.

Arānija. Ko tālāk?

Gustavs. Kā tu domā, vai es tevi esmu atradis lietus mežā, tu „*araneuss volans rubra*”, kuru vietējie sauc par „zirneklimiroņgalvu”? Vai es esmu tāds jēdzīgs pētnieks, vai – tā neko īpaši?

Arānija. Un kā tu pats domā?

Gustavs. Laikam jau „ne īpaši”, citādi tu būtu vismaz drusku priecīga, kad es saku, Arānija, ka nevienu citu mīlējis neesmu...

Arānija. Labi! Es domāju tā: pagaidām pieņemsim, ka tu esi mani atradis lietus mežā. Bet es vēl padomāšu!

Gustavs. Labi.

Abi saskūpstas. Laimīgas beigas un visi var iet prom.

Priekšgars